

Besprekingsverslag Externe veiligheid

Bestemmingsplan IJsseldelta-Zuid en Stationsomgeving

Aanwezig:

Eddy Oosterik :	Veiligheidsregio IJsselland
Rob Rorije:	Brandweer Kampen
Alfred .Emming:	Gemeente Kampen RO/Milieu
Jaap Vosselman:	Gemeente Kampen RO/Mlieu.

Datum: 17-2-2011

Locatie: Zeven Alleetjes, Zwolle

Voorafgaand aan de bespreking is aan iedereen het concept rapport van Save toegestuurd waarin verschillende scenario's m.b.t. de invulling van de plangebieden zijn doorgerekend

Feiten:

Het rapport van Save toont aan dat bij de volledige benutting van de in het bestemmingsplan (door voornamelijk in de Stationsomgeving) geboden mogelijkheden tot het realiseren van functies de oriënterende waarde wordt overschreden.

Het rapport toont ook aan dat er wel stedenbouwkundige invullingen mogelijk zijn waarbij een verantwoord stedenbouwkundig plan toch niet leidt tot een overschrijding van de oriënterende waarde.

Op dit moment zijn vanwege het globale karakter van beide bestemmingsplannen nog geen exacte stedenbouwkundige onderleggers bekend – laat staan vastgesteld. Dat zal later wel geformaliseerd worden in zogenaamde uitwerkingsplannen zoals genoemd in de Wro.

Het beleid van de gemeente Kampen is dat voor deze (woon)gebieden een oriënterende waarde van 1 als uitgangspunt geldt ("Kampen IJsselsterk Veilig", 2007)

Deze feiten staan bij geen van de aanwezigen ter discussie

Voorstel aanpak gemeente:

Net zoals voor andere milieuaspecten geldt in het kader van een globaal plan kun je als je op basis van onderzoek vooraf aannemelijk maakt dat bij de latere uitwerkingen een milieuhygiënisch verantwoorde situatie te bereiken valt in het globale bestemmingsplan (voor zover de diverse regelgeving daar niet rechtevreeks in voorziet) randvoorwaarden opnemen die kaderstellend zijn voor de latere uitwerkingsplannen.

Wij nemen als voorwaarde in het plan op dat naar aanleiding van het uitwerkingsplan het groepsrisico opnieuw zal worden berekend met als eis dat de oriënterende waarde niet mag worden overschreden.

Wat betreft de verantwoording van het groepsrisico doen we dit analoog. De verantwoording in het globale plan blijft globaal. We stellen vast dat er uitwerkingen mogelijk zijn die vanuit veiligheidsoogpunt verantwoord kunnen worden genoemd. Pas als in het uitwerkingsplan de exacte verkaveling en functies bekend worden zal de verantwoording van het groepsrisico definitief opgesteld worden.

Deze aanpak is wat betreft de veiligheidsregio en de brandweer akkoord.

Punten van overleg/vragen:

Naar aanleiding van de mogelijke vestiging van een brede school pal naast de Hanzelijn (mogelijk op grond van het globale plan) wordt expliciet door de gemeente gevraagd (in vervolg op de opmerkingen

die op 13 april 2010 door de regio gemaakt zijn) of op basis van de nu voorhanden zijn de informatie de brandweer / veiligheidsregio aanleiding ziet om dit een niet verantwoorde situatie te noemen. Dit advies kan voor de gemeente aanleiding zijn om dergelijke functies expliciet op die lokatie te weren door deze bestemmingsplantechnisch onmogelijk te maken.

De uiteindelijke beslissing wordt door het college genomen wordt maar de gemeente wil graag een concreet advies van de veiligheidsregio in dit opzicht. Hij geeft aan dat bij de gemeente niet de kennis aanwezig is om deze afweging te maken en dat nu voldaan wordt (althans geborgd wordt dat) de oriënterende waarde niet wordt overschreden hij van mening is dat in dit stadium zonder een verder concreet advies van de regio/brandweer geen aanvullende eisen kunnen worden gesteld c.q. beperkingen in het plan kunnen worden opgenomen.

Vastgesteld wordt dat er bepaalde ramptypen zijn waarbij de brandweer van mening is dat er onvoldoende ontruimingstijd beschikbaar is zodat iedereen op tijd uit de gevarezone geëvacueerd kan worden. Met name de aanwezigheid van niet zelfredzame personen(groepen) vertraagt deze ontruimingstijd.

De gemeente vraagt de veiligheidsregio nu een inhoudelijk advies te geven om zo kaderstellend te zijn voor de uitwerkingsplannen.

De ramptypen zijn bekend en men kan er van uitgaan dat bij de realisatie van het plan voldoende bluspunten worden gerealiseerd, er voldoende vluchtwegen zijn en op gebouwniveau alle redelijk toepasbare maatregelen worden genomen.

Als nu niet een duidelijk advies wordt gegeven ten aanzien van met name functies die niet wenselijk zijn zal straks (bij de uitwerkingsplannen), tenzij er nieuwe argumenten aangedragen worden, dit fatsoenshalve niet meer mogelijk zijn

Over het Saverapport bestaan nog enkele vragen en opmerkingen zowel bij gemeente als regio. De gemeente verzamelt deze en sluit deze kort met Save ten behoeve van de aanpassing. Omdat ook een aanzet voor de verantwoording van het groepsrisico op hoofdlijnen zal worden meegenomen levert de brandweer hiervoor nog een tekst.

Tekst toegevoegd door de veiligheidsregio:

De veiligheidsregio wijst erop dat conform Bevi bij ruimtelijke besluiten het GR moet worden verantwoord en dat er advies aan de Regionale brandweer moet worden gevraagd. De Regionale brandweer baseert daarbij haar advies mede op basis van QRA's, de ev paragraaf in het bestemmingsplan en adviseert over eventuele maatregelen om de veiligheid te bevorderen. Bij eventuele maatregelen moet men denken aan ondermeer vluchtwegen, blinde gevels, versterkte gevels, folie op de ramen, centraal af te sluiten ventilatie, communicatie etc.

Het aantal aanwezigen en de aard van de aanwezigen (zelfredzaam en verminderd zelfredzaam) zijn hierbij van groot belang. Indien er op korte afstand van een risicobron (N50 en/of Hanzelijn) veel aanwezigen zijn, zijn er ook veel slachtoffers te verwachten. De regionale brandweer kijkt daarbij niet alleen naar het invloedsgebied maar ook naar het effectgebied omdat ook hier nog slachtoffers te verwachten zijn. Aan de hand van de getroffen maatregelen en de risicoberekeningen zal door de veiligheidsregio moeten worden bepaald hoeveel (dodelijke) slachtoffers er kunnen vallen, of de hulpdiensten hierop zijn ingericht en wat het restrisico is.

Alles in overweging nemende (economisch, veiligheid, advies veiligheidsregio, maatregelen, alternatieven, etc.) moet het gemeente bestuur de uiteindelijke beslissing nemen over het doorgaan van de plannen.

Zoals door SAVE wordt aangegeven zijn er bij een Blevé tot op 325 meter slachtoffers en gewonden te verwachten. Bij een dreigende warme Blevé zal de tank na ongeveer 8 tot 20 minuten bezwijken. Dit betekent dat de brandweer geen of erg weinig tijd heeft om de tank te koelen en/of de brand te bestrijden. In de beperkte tijd zal de nadruk dan ook komen te liggen om mensen te informeren en in veiligheid te brengen.

Als bijlage zijn twee uitgewerkte scenario's bijgevoegd. In de tabellen staan de 1, 10 en 100 % letaliteitsgrenzen vermeld. Afhankelijk van de afstand tot het spoor kan (mits bekend is hoeveel aanwezigen er zijn) globaal worden bepaald hoeveel dodelijke slachtoffers er te verwachten zijn.

Zolang er geen duidelijkheid is over locatie en het aantal aanwezigen (verminder zelfredzaam en zelfredzaam), de getroffen maatregelen en de risicoberekeningen kan er geen onderbouwd advies worden gegeven over de consequenties m.b.t. de externe veiligheid en het restrisico. Bij het bestemmingsplan Stationsomgeving en IJsseldelta-Zuid is ervoor gekozen om eerst te werken met een globaal bestemmingsplan en dit plan nader in te vullen. Dit betekent dat bij iedere wijziging opnieuw moet worden gekeken of dit consequenties voor de externe veiligheid en zal er advies moeten worden aangevraagd. Er moet voor gewaakt worden dat vele kleine plannen niet leiden tot een groot aantal aanwezigen.

In het algemeen kan echter wel gesteld worden dat grote concentraties van aanwezigen en met name verminderd zelfredzame aanwezigen dichtbij de bron bijdragen aan een groter en mogelijk niet te beheersen restrisico.

JV-21-2-2011

Warme Blevé:

Spoorketelwagon met LPG betrokken is (inhoud van 48 ton)	
Spoorketelwagon wordt aangestraald, waardoor de tank wordt verwarmd, de integriteit van de tankwand-constructie het begeeft en een warme Blevé ontstaat. Door de aanwezigheid van vuur/brand/hitte zal de brandbare vloeistof ontsteken en een grote vuurbal met grote hittestraling tot gevolg hebben, met uitstraling naar de omgeving. Personen binnen de stralingscontouren, worden circa 16 seconden blootgesteld.	
Kans: 10^{-7} /wagon/jaar	
100% letaal (43 kW/m^2): 140 meter	circa ? aanwezigen in plangebied (<140m.)
10% letaal (30 kW/m^2): 220 meter	circa ? aanwezigen in het plangebied (< 220 m.)
1% letaal (17 kW/m^2): 330 meter	circa ? aanwezigen in het plangebied (< 330 m.)
1 ^e graads brandwonden (7 kW/m^2): 600 meter	circa ? aanwezigen in het plangebied (<600 m.)
Incidentverloop: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gevaarlijk scenario met een korte ontwikkelingstijd en grote gevolgen. ▪ Het tijdstip van het ontstaan van Blevé is afhankelijk van de oorzaak van de brand en de staat van de spoorketelwagon en kan volgens Save tussen de 8 en 20 minuten liggen. Bij een kortere aanstraling dan, wordt de kritische temperatuur niet bereikt en zal verminderd effect ontstaan. ▪ Alleen met een snelle opkomst en daarop volgend onmiddellijke inzet, valt dit scenario te bestrijden. Ondanks snelle respons zijn de mogelijkheden voor de inzet beperkt ▪ Tijd voor zelfredzaamheid sterk afhankelijk van tijdige alarmering en de situatie ter plaatsen en in de gebouwen. 	

Toxisch

Spoorketelwagon met tot vloeistof verdicht ammoniak betrokken is (inhoud van 48 ton)	
Spoorketelwagon faalt catastrofaal. 75% van de vloeistof (27.4 ton) flasht af, de rest van de vloeistof stroomt uit en kookt in korte tijd. Blootstellingduur (direct) 200 seconden.	
Kans: 10^{-7} /wagon/jaar	
100% letaal (LC_{100}) (17 g/m^3): 400 meter	circa ? aanwezigen
10% letaal (LC_{10}) (2.9 g/m^3): 950 meter	Circa ? aanwezigen
1% letaal (LC_1) (1.7 g/m^3): 1250 meter	
Incidentverloop: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Snel scenario. De ontsnapping van een grote gaswolk en de vorming van de (koud kokende) vloeistofplas kunnen niet beïnvloed worden door de hulpverleningsdiensten. De uitdamping van de vloeistof kan door inzet van de hulpverlening wel worden beperkt. In dit scenario zijn de mensen in het invloedsgebied aangewezen op hun eigen zelfredzaamheid en een goede inrichting van de omgeving. ▪ De zelfredzaamheid vindt vooral plaats op basis van klachten en irritatie. Een actieve ontruiming zal waarschijnlijk pas na 15 minuten op gang komen ▪ Bij niet (of later) ontstaan van een gaswolk, kan door inzet van de hulpverlening escalatie van het scenario voorkomen worden. 	

